

KOULUN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2019-2021

Liite koulun opetussuunnitelmaan

KOULU: *LEPPÄVAARAN KOULU*

SUUNNITELMAN LAATIMINEN

Koulut laativat oman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Se on tärkeä tehdä oman koulun ja oppilaiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelma toimii välineenä, joka edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa koulun toiminnassa. Sen avulla varmistetaan, että tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua edistetään kouluissa systemaattisesti.

Suunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilökunnan ja oppilaiden sekä huoltajien kanssa. Se laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja kullekin lukuvuodelle tai lukukaudelle asetetaan osatavoitteet. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

Koulut joissa on Suko:n järjestämää esiopetusta, laativat suunnitelman yhdessä esiopetusryhmien kanssa.

1. SUUNNITELMAN LAATIMISESTA, TOIMENPANOSTA JA SEURANNASTA VASTAAVAT HENKILÖT

Koulu voi myös luoda/perustaa ryhmän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä varten

Leppävaaran koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä toteutti marraskuussa 2016 oppilaille kyselyn, jossa selvitettiin, miten tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu toteutuu koulussamme. Tämän kyselyn sekä keväällä 2019 toteutetun Espoon peruskoulujen oppilaskyselyn pohjalta koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitettiin koulun yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä 29.10.2019. Näiden lisäksi toteutimme viikolla 45 luokanohjaajan tunnilla seksuaaliseen häirintään liittyvän kyselyn, jonka tuloksia olemme myös hyödyntäneet koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa laadittaessa. Koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä vastaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisesta, toimeenpanosta ja seurannasta.

2. SELVITYS: YKSIKÖN TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN NYKYTILANNE

Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun koulussa tehtyyn kartoitukseen. Tässä osassa kuvataan, miten nykytilaa kartoitettiin ja mitkä ovat kartoituksen tulokset. Mikä on tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun nykytilanne koulussa?

Marraskuun 2016 kyselyyn vastasi 233 oppilasta. Kyselyvastauksista kävi ilmi seuraavaa: 1) 54% oppilaista koki, että oppilaita kohdellaan tasa-arvoisesti sukupuolesta riippumatta. 2) 46% oppilaita koki, että koulun aikuiset kohtelevat oppilaita yhdenvertaisesti. 3) Avoimien kysymysten vastauksista kävi ilmi, että ystävälliseen ja kohteliaaseen käytökseen pitää kiinnittää entistä enemmän huomiota. Lisäksi vastausten perusteella opettajien tulisi kiinnittää vahvemmin huomiota oppilaiden tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun sukupuolesta, etnisestä taustasta, opetusmuodosta (liikuntaluokka/yleisopetuksen luokka) riippumatta. 4) Oppilaiden mielestä syrjintää esiintyy eniten mielipiteen ja etnisen alkuperän perusteella.

Kevään 2019 oppilaskyselyyn vastasi kaikki koulun oppilaat. Vastausten perusteella tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuu melko hyvin.

Kysymykseen "Koulussamme tyttöjä ja poikia kohdellaan samalla tavalla" vastattiin asteikolla 1-4 seuraavasti: 7.lk 3.54, 8.lk 3.06, 9.lk 2.68.

Kysymykseen "Oppilaita kohdellaan oikeudenmukaisesti" vastattiin seuraavasti: 7.lk 3.6, 8.lk 3.17, 9.lk 2.97.

Kysymykseen "Oppilaiden mielipiteet otetaan huomioon, kun päätetään yhteisistä asioista" vastattiin seuraavasti: 7.lk 3.03, 8.lk 2.28, 9.lk 2.38.

Kysymykseen "Oppitunneilla on hyvä työrauha" vastattiin seuraavasti: 7.lk 2.92, 8.lk 2.83, 9.lk 2.66.

Avoimien kysymysten vastauksista kävi ilmi, että tyttöjä kohdellaan paremmin kuin poikia. Vastausten perusteella tytöt saavat esimerkiksi puhua oppitunneilla, kun taas poikien puhumiseen kiinnitetään heti huomiota. Tyttöjä suositaan ja heillä on enemmän vapauksia kuin pojilla. Tytöille saattaa tulla myös tuntiaktiivisuusmerkintöjä helpommin kuin pojille, vaikka pojatkin ansaitsisivat niitä. Tytöt saattavat saada myös parempia numeroita kuin pojat. Vastauksista kävi myös ilmi, että maahanmuuttajataustaisia oppilaita kohdellaan paremmin kuin kantasuomalaisia oppilaita. Joidenkin oppilaiden mielestä maahanmuuttajataustaiset oppilaat pääsevät helpommalla eivätkä yhteiset säännöt aina koskisi heitä.

Syksyn 2019 aikana on tullut esille oppilaiden kielenkäytössä seksuaaliseen häirintään viittaavia sanontoja. Oppilaat ovat saattaneet puhua toisilleen tai toisista oppilaista tai opettajista epäkunnioittavasti, joka voidaan luokitella seksuaaliseksi häirinnäksi. Toteutimme viikolla 45 luokanohjaajan tunnilla seksuaaliseen häirintään liittyvän kyselyn. Kyselyn perusteella (160 vastausta):

- 31% oppilaista koki, että heitä on koulussa nimitelty (esim. homottelu tai huorittelu)*
- 21% oppilaista koki, että ovat saaneet ikäviä vartaloon tai seksuaalisuuteen liittyviä huomautuksia toisilta oppilailta*
- 13% oppilaista koki, että ovat joutuneet kuuntelemaan kaksimielisiä juttuja, jotka ovat kokeneet loukkaavaksi*

- 11% oppilaista koki, että ovat joutuneet näkemään kuvia tai muuta aineistoa, jonka ovat kokeneet ahdistavaksi tai loukkaavaksi
- 7% oppilaista koki, että ovat saaneet muilta oppilailta epäasiallisia viestejä tai soittoja, jotka ovat kokeneet ahdistavaksi tai loukkaavaksi
- 8% oppilaista koki, että toinen oppilas on kosketellut tai lähennellyt fyysisesti epämiellyttävällä tavalla
- 13% oppilaista vastasi, että ovat kertoneet häirinnästä opettajalle tai muulle koulun henkilökunnalle
- 24% oppilaista vastasi, että ovat sanoneet häirintään syyllistyneelle, että hänen pitää lopettaa ahdistavaksi tai epämiellyttäväksi koettu käytös

3. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN EDISTÄMISEKSI

Koulu asettaa kartoituksen ja nykytilan kuvauksen perusteella vähintään kaksi tavoitetta koulunsa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyölle: yhden edistämään tasa-arvoa ja yhden yhdenvertaista kohtelua.

Tavoitteiden saavuttamiseksi laaditaan konkreettiset toimenpiteet lukuvuodelle tai -kaudelle kerrallaan.

Vuosien 2019-2022 teemaksi on nostettu köyhydestä johtuvan eriarvoisuuden vähentäminen koulussa.

Tavoite/tavoitteet tasa-arvon edistämiseksi koulussa:	Tavoite/tavoitteet yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi koulussa:
<p><i>Kaikki oppilaat ovat tietoisia siitä, mitä tasa-arvolla tarkoitetaan ja miten jokainen voi omalla toiminnallaan ja viestinnällään edistää tasa-arvoa. Opettajat kiinnittävät huomiota oppilaiden tasa-arvoiseen kasvatukseen ja kohteluun.</i></p> <p>2019-2020</p> <p>Toimenpiteet: <i>Oppitunti oppilaille tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Opettajien kanssa keskustellaan YS:llä oppilaiden tasa-arvoisesta kasvatuksesta ja kohtelusta. Arvostava vuorovaikutus on koko lukuvuoden teema. Tasa-arvo on teemana erityisesti marraskuussa mm. oppilaiden päivänavauksissa. 8.-luokkalaisten seksuaalikasvatustunnit tammikuussa 2020.</i></p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Luokanohjaaja pitää oppitunnin, rehtori ja apulaisrehtori valmistelevat oppitunnin sisällön. Johtoryhmä valmistelee opettajien kanssa käytävän keskustelun sisällön. 8.-luokkalaisten seksuaalikasvatustunneista vastaa Tyttöjen talo.</i></p> <p>Aikataulu: <i>Oppitunti 7.11.2019, päivänavaukset marraskuussa, keskustelu YS:llä marraskuussa. Seksuaalikasvatustunnit tammikuussa 2020.</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Oppilaskysely ja henkilökunta arvioi tavoitteiden toteutumista.</i></p>	<p><i>Kaikki oppilaat ovat tietoisia siitä, mitä yhdenvertaisuudella tarkoitetaan ja miten jokainen voi omalla toiminnallaan ja viestinnällään edistää yhdenvertaisuutta. Opettajat kiinnittävät huomiota oppilaiden yhdenvertaiseen ja oikeudenmukaiseen kasvatukseen ja kohteluun.</i></p> <p>2019-2020</p> <p>Toimenpiteet: <i>Oppitunti oppilaille tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Opettajien kanssa keskustellaan YS:llä oppilaiden yhdenvertaisesta ja oikeudenmukaisesta kasvatuksesta ja kohtelusta. Arvostava vuorovaikutus on koko lukuvuoden teema. Oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus on teemana erityisesti joulukuussa mm. oppilaiden päivänavauksissa. 8.-luokkalaisten seksuaalikasvatustunnit tammikuussa 2020.</i></p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Luokanohjaaja pitää oppitunnin, rehtori ja apulaisrehtori valmistelevat oppitunnin sisällön. Johtoryhmä valmistelee opettajien kanssa käytävän keskustelun sisällön. 8.-luokkalaisten seksuaalikasvatustunneista vastaa Tyttöjen talo.</i></p> <p>Aikataulu: <i>Oppitunti 7.11.2019, päivänavaukset joulukuussa, keskustelu YS:llä marraskuussa. Seksuaalikasvatustunnit tammikuussa 2020.</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Oppilaskysely ja henkilökunta arvioi tavoitteiden toteutumista.</i></p>
<p>2020-2021</p> <p>Toimenpiteet: <i>Oppilaille kysely seksuaalisesta häirinnästä ja siltä pohjalta mietitään oppitunnin toteutuksen sisältö. Hyödynnetään mediaviikkoa asian käsittelyssä. Sosiaalinen media ja seksuaalinen häirintä yhtenä teemana. Teemapäivä tasa-arvosta.</i></p>	<p>2020-2021</p> <p>Toimenpiteet: <i>Eriarvoisuuden vähentämiseen pyritään mm. niin, että käytetään KULPSia ja muita lähialueen ilmaisia mahdollisuuksia retkissä, jotta kaikilla on samanlaiset mahdollisuudet osallistua erilaisiin tapahtumiin ja saada uusia kokemuksia. Koululle tehdään selkeä</i></p>

<p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Opettajat</i></p> <p>Aikataulu: <i>Kysely syksyllä 2020 ja toimenpiteet keväällä 2021.</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Oppilaskysely ja henkilökunta arvioi tavoitteiden toteutumista</i></p>	<p><i>retkisuunnitelma ko lukuvuodeksi. Teemapäivä yhdenvertaisuudesta.</i></p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>Opettajat</i></p> <p>Aikataulu: <i>Koko lukuvuosi</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Oppilaskysely ja henkilökunta arvioi tavoitteiden toteutumista</i></p>

4. SUUNNITELMAN SEURANTA, TOIMENPITEIDEN TULOKSET JA ARVIOINTI

Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan lukuvuosittain/-kausittain (kohdassa 3 olevan taulukon avulla). Arvioinnin perusteella määritellään toimenpiteet seuraavalle lukuvuodelle/-kaudelle.

Kolmen vuoden suunnitelman toteutumista arvioidaan lopuksi (tai tarvittaessa aikaisemmin) kokonaisuutena.

Seurannan tulokset kirjataan tähän:

Toimenpiteiden tulokset ja kokonaisarviointi: *Kirjoita tähän*

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön vaikuttavuus kokonaisuutena: *Kirjoita tähän*

Päivämäärä: *Kirjoita tähän*

5. SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN JA SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite. Suunnitelma hyväksytään koulun johtokunnan kevään 2020 ensimmäisessä kokouksessa.

Rehtori vastaa siitä, että koulun henkilökunta, oppilaat ja huoltajat sekä koulun yhteistyökumppanit saavat riittävästi tietoa koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä: suunnitelmasta ja hyvistä käytänteistä.

Koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytään
kevään 2020 ensimmäisessä johtokunnan kokouksessa.